

Sikerekben gazdag új esztendőt kivánunk olvasóinknak!

JATE-napok Kecskeméten

(3. oldal)

A földj ürügyén

(4. oldal)

Nagy Imre: Különleges vagdalthús

(5-6. oldal)

Diákmozgalmak Szegeden...

(7. oldal)

XX. évfolyam

I. szám

1982. február 8.

LELKIZÜNK

„Nyilvános lelki életet él a Szegedi Egyetem saját hasábjain” — mondták rólunk tavaly tavasszal. „Leleki bohászatot folytat a szerkesztőség” — mondták később, mikor a jövőt illető szándékainkról és elképzeléseinkről „fecsegtünk”, nyilvánosan. Lelkizünk — fogják mondani most, a bekezdést olvasva.

S valóban lelkizünk. Ennek oka nem holmi, a szerkesztőség részéről megmutatkozó, exhibicionizmus, csupán egy évfolyam 20. évfolyamába lépett a Szegedi Egyetem.

Húsz év. Értékelni, akárcsak véleményt mondani az 1962 óta megjelenő Szegedi Egyeterről, nem a mi feladatunk. Megállapításokat tehetünk legfeljebb, s azokból tanulságokat vonhatunk le a magunk számára, az olvasók érdekében.

A tizenéves elzáró számokat lapozgatva, világosan nyom követhető a folyamat, melyben az önnön létjogosultságát igazolni kívánó kezdeti szándék folozatosan háttérbe szorult, s megjelenik a mindenkori cél: az egyetemi demokratizmus fórumává válni. A célt megvalósítani régente sem volt egyszerű feladat, s a különböző időkben különbözőképpen sikerült. Ma úgy tűnik, leginkább akkor járt sikerrel ez a szándék, mikor párbeszédre, gondolat- és véleménycsere birta az oktatókat és a hallgatókat, mikor igazán fórumnak tekintették olvasói a Szegedi Egyetemet.

Különösen érdekes a lap szépirodalmi rovatának múltja. Szinte a kezdetektől pártfogolja az újság a hallgatói irodalmi próbálkozásokat, s olyan szerzők jelentettek meg itt az idők során, akik a mai magyar költészet egy nemzedékének jeles képviselői: Baka István, Csokonai Attila, Petri Csathó Ferenc, Szepesi Attila, Veress Miklós, Zelei Miklós. A fiatalabbak közül Géczy János és Zalán Tibor neve fémjelzi a rovat színvonalát.

Jelentős munkát végzett a Szegedi Egyetem az újságíró-utánpótlás területén. Talán nem sértő a kollégák számára, ha elmondjuk, itt ismerkedett az újságírás fortélyával Domonkos László, Fekete Klára, Gyürki Ernő, Igriczi Zsigmond, Tandí Lajos, Thákes István, Sarkadi Nagy Emília, Szávay István. A lap mindenkor feladatát szem előtt tartva is meghatározó volt arculatának formálásában az egykori felelős szerkesztők személyisége. Ok, itteni megbízatásukat elvégezve, újabb célokat tűztek maguk elé, s továbbléptek a pályán. Elég csak két, irodalmi köztudatunkban is élő névre, Papp Lajosra és Fenékel Juditára utalni.

20. évfolyam. Nem volna illő hangzatos ígéretek tenni az elkövetkező évekre, jelenlegi helyzetünk szerénységre int. Elég talán annyit mondani, az elmúlt húsz év legnemesebb és legőszintébb hagyományait szeretnénk folytatni, demokratikus fórumot biztosítani olvasóinknak, olvasóink segítségével.

Mikor mindenki számára érvényes fórummá válik a Szegedi Egyetem, bizonyára megszűnik hajlamunk a „lelkizésre”.

GRÓF RÓZA

Értékmérő: a megvalósítás foka

Küldötteink az országos ifjúsági parlamentről

1981. december 18—20. között rendezte meg a Művelődési Minisztérium a felsőoktatási intézmények felett felügyeletet gyakorló minisztériumokkal és az országos hatáskörű szervekkel közösen az országos felsőoktatási alágazati ifjúsági parlamentet.

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola hallgatóit, fiatal oktatóit és dolgozóit intézményenként több küldött képviselte. Közülük kértünk fel néhányat, számoljon be parlamenti tapasztalatairól.

SZOTE

A Szegedi Orvostudományi Egyetem intézményi parlamentje által delegált küldöttek közül Rácz Katalin ötödéves, és Rasztyk Mária hatodéves orvostanhallgatókkal beszélgettünk.

Rácz Katalin: — A plenáris ülést követően szekciókban folytatták munkájukat a küldöttek. Mi az egészségügyi szekció résztvevői voltunk, a SZOTE, a DOTE és a POTE, valamint az egészségügyi főiskola hallgatóinak, illetve oktató-dolgozó fiataljainak képviselőivel együtt. Az 5—5 fős küldöttesport mellett rektorok, rektorhelyettesek vagy intézetvezetők is megjelentek a szekcióüléseken. A SZOTE állami vezetését dr. Cserháti István rektorhelyettes képviselte.

Milyen, az orvosegyetemek hallgatóinak egészét foglalkoztató kérdések vetődtek fel a szekcióban?

Rasztyk Mária: — Minden orvosegyetemen jelentkezett az oktatás korszerűsítésének, valamint a többlépcsős felvételi vizsgarendszer kidolgozásának és bevezetésének igénye. Általános javaslatként hangzott el, hogy a felvételiző középiskolások hivatalos adatát mérjék le valamilyen módon, s vezessék be a pályakalkulációs vizsgálatot. Hangsúlyozottan vetődött fel az ülésen az oktatói körhöz a feladatkorének státuszának és jogállásának kérdése. Szinte minden küldött javasolta az oktatói hallgatók általi véleményezésének általánossá tételét és a véleményezés — különböző oktatói minősítésekkor való — figyelembevételét. Közös probléma volt a tankönyv- és jegyzetellátás hiányossága is.

Rácz Katalin: — Több orvosegyetemi küldött kifogásolta a hazánkban tanuló külföldi orvostanhallgatók előképzésének és tárgyi tudásának színvonalát. Egyetértettek a küldöttek a pályázati rendszer kiírásának és a pályázatok eredményének nyilvánosabbá tételével. Magam részéről nagyon fontos javaslatnak tartom azt, hogy a minisztérium évente egyszer számoltassa be az egyetemet az ifjúságpolitikai feladatok végrehajtásáról, s ugyanakkor az egyetemek is kapjanak visszajelzést az ágazati intézkedési tervek folyamatos végrehajtásának eredményeiről.

A SZOTE küldöttei milyen javaslatokat terjesztettek a szekcióülés elé?

Rasztyk Mária: — Dr. Remák Géza, az I. sz. Belgyógyászati Klinika oktatója, az OD KISZ-küldötteként a SZOTE torna-csarnokának mielőbbi felépítését sürgette, kifejtve a sportlétesítmény hiányának hallgatókat és oktatókat egyaránt érintő negatívumait. Monostori Ildikó a GYTK képviselőjében a gyógy-szerészkepzés reformját javasolta, mely — mint a helyszínen elmondták — mostanában nem várható. Javasolta továbbá a nyári gyógyszerári gyakorlatok rendezését, illetve az ötéves gyógyszerészkepzés bevezetését. Egyetemünk KISZ-titkára dr. Lehoczky Pál, aki szintén részt vett a szekció munkájában, tanácsolta, egy úgynevezett Rektori Tanács létrehozását, a hazai orvosegyetemek állami vezetőinek bevonásával.

En felszólalásomban javasoltam a hallgatók szakszervezeti tagságának lehetővé tételét még az egyetemi évek alatt.

A jelenlegi oktatási reform igen heves ellenszenvet váltott ki a SZOTE hallgatóinak körében. Felvetődött-e a szekcióülésen, ilyen élesen, ez a probléma?

Rácz Katalin: — Nem, s ennek oka valószínűleg az volt, hogy nem minden orvosegyetemen, vagy nem ilyen formában funkcionál az oktatási reform.

Összességében hogyan értékelték a parlament tevékenységét?

Rasztyk Mária: — Összinté legközelebb lezajlott parlament résztvevői voltunk, különösen a szekcióülésen, s úgy tűnt, a problémák orvoslása nemcsak a mi szívügyünk, hanem az illetékes minisztériumé is.

Rácz Katalin: — Ez utóbbi egyben biztosított is az intézkedési tervbe foglaltak mielőbbi megvalósítására.

JATE

Tudományegyetemünk bölcsész-hallgatóit Kókás Károly György képviselte az országos parlamenten.

A napilapokban megjelent tudósításokból úgy tűnt, az országos parlament plenáris ülése, majd hogyanem protokolláris volt...

Lehet, hogy a tudósításokból ez tűnt ki, valójában azonban a plenáris ülésen érdemi munka folyt. Rendkívül jelentősnek tartottam Korcsog András, művelődési államtitkár szóbeli kiegészítőjét az előző ifjúsági parlament intézkedési tervének teljesítéséről, valamint a mostani intézkedési terv javaslatáról. Dreicin József miniszterhelyettes az ösztöndíjrendszer korszerűsítéséről tartott beszámolót, melyvel kapcsolatban — az elosztás rendszeréről függetlenül — legfontosabb elvi tényezőnek azt könyveltem el, hogy a jövőben a döntéshozók elvárják a gyakorlatot szándékoznak megvalósítani, mint tették azt most, az ösztöndíjrendszer kidolgozásának esetében. Ez feltétlenül a széles rétegek bevonását jelenti az egyetemi élet demokratizmusába. Az oktatás korszerűsítésével kapcsolatban a szekcióülésen elhangzott hozzászólások közül nagyon lényegesnek találtam Pozsgai Imre művelődési miniszter megállapítását, mely szerint csak a megfelelő színvonalú szakemberképzés lehet garancia a jövő értelmiségének „minőségére”, s hogy a jelenlegi világpolitikai helyzetben óriási jelentősége van ennek a „minőségnek”.

Úgy tudom, felszólalásomban, a felsőoktatás korszerűsítésén belül, a bölcsészkarai képzés reformjával foglalkoztam...

Igen, lényegében az intézményi parlamenten már ismertett javaslataimat mondtam el ott is. Ehhez kapcsolódott az ELTE bölcsészkarának küldötte is, s ez mutatja azt is, hogy az oktatás korszerűsítése ezen a karon fokozottan szükséges.

A tudományegyetemek szekciójában milyen általános javaslatok hangzottak el?

Még mindig szóba került a diákigazolványok kérdése. Több javaslat hangzott el a marista tárgyak oktatásának reformjával, valamint az OTDK-k hatékonyabb megszervezésével és lebonyolításával kapcsolatban is. Fontos kérdés volt az áthallgatás lehetővé tétele csokány, mint a hallgatók jogállásának kérdése. Sok szó esett a felsőoktatás rendelkezésére álló pénzeszközök elosztásáról, az ősi mezőgazdasági munkák szervezésének feltételeiről, a Honvédelmi ismeretek című tárgy oktatásának, valamint a jegyzetelés-ellátás-minősítés problémájáról. A mindezekkel kapcsolatos javaslatok az intézkedési tervben is megfogalmazódnak.

Mit tekintesz a parlament legfontosabb mozzanatának?

A parlament demokratizmusát. A plenáris ülés légköre volt annyira demokratikus, hogy néha úgy tűnt, nem tudunk vele mit kezdeni, s hiányzik még az egyetemistákból a demokratizmus gyakorlata. Inkább elvi, mint gyakorlati módját ismerik. Ha az előző parlamentekre illett is a „kiskorúság” jelzője, az 1981-es parlamentről már ennek ellenkezője mondható el. Véleményem szerint felelős hozzáállás volt tapasztalható a küldöttek és a minisztériumok részéről egyaránt, s ez nem kis dolog. Nemcsak bizonyos problémáink jelzésére adott lehetőséget, hanem demokratikus fogaink gyakorlására is.

Meskó Eszter, a JATE szerves kémiai tanszékének munkatársa

az OD KISZ képviselőjében vett részt az országos parlamenten.

A fiatal oktatók és dolgozók gondolatai — státuszuk és koruk következtében — közel azonosak minden felsőoktatási intézményben. Nem ismétlések sorozata volt-e, ennek következtében, a szekcióülés?

Nem, mert mindent elkerülendő, előzetesen egymás között konzultáltunk, a szekcióülésen pedig figyeltünk arra, mit mondanak a társtudományegyetemek OD KISZ-es küldöttei, s ha olyan javaslatot fogalmaztak meg, mely bennünket is érintett, akkor hivatkoztunk rájuk. Ezáltal elkerültük az ismétléseket.

Sikerült-e tolmácsolni a JATE OD KISZ-es parlamentjén megszavazott javaslatokat?

Lényegében minden, továbbá megvalósított kérdésekről szó esett a parlamenten, ha nem is mi tolmácsoltuk azokat. A tudományegyetemek fiatal oktatóit és dolgozóit leginkább izgató kérdése — s ez javaslatként is megfogalmazódott — a lakáshoz jutás körülményeinek rendezése, a lehetőségek tisztázása, valamint a fiatal értelmiség helyzetének átfogó vizsgálata, és a pályakezdés körülményeinek tisztázására vonatkozó javaslat, mely a küldöttekben nagy egyetértést váltott ki.

Van-e remény a különböző státuszokon levő fiatal oktatók helyzetének rendezésére?

Feltétlenül, mert ennek rendezésére, valamint az oktatói mobilitás növelésére az intézkedési tervbe is bekerült javaslat született.

Milyen reális lehetőségeit látod az intézkedési tervbe foglaltak megvalósításának?

Optimista vagyok, annak ellenére, hogy mint hallottuk, sok még az előző parlamentről visszahatózó problémák fogalmazódott meg most is. A bizakodásra most az ad okot, hogy az intézkedési terv megvalósításának folyamatáról ez év októberében a Művelődési Minisztérium tájékoztatni fog bennünket a KISZ KB Egyetemi és Főiskolai Tanácsán, illetve az egyetem sajtóján keresztül. Ez lényegében kötelezi is az illetékeseket,

Juhász Gyula Tanárképző Főiskola

A Tanárképző Főiskola parlamentjén megválasztott küldöttek egyike Bagó József, negyedéves hallgató volt.

Hogyan készültetek fel a parlamentre?

A felkészülés egyszerű volt, tudtuk, mit akarunk, és miért megünn.

S miért mentetek?

Hogy gondjainkat úgy tolmácsoljuk, olyan formában, hogy az tükrözze a hazai tanárképzés általános problémáit is. Így szöveztünk, többek között, az ösztöndíj elosztási rendszeréről, és kértük a Művelődési Minisztérium által a tanárképzők részére adható anyagi támogatás főiskolák közötti arányos elosztását. De javasoltuk a TDK-dolgozók elbírálásának módosítását, mert a jelenlegi módszer meglehetősen helytelen. Szóvá tettük a kollégiumi ellátás színvonalában megmutatókozó különbségeket is és javasoltuk az ellátás szerinti térítés bevezetését. Azt kell mondanom, a szekcióülések panasznappra emlékeztettek, egysíri vonatkozású problémáink miatt.

Mit tartasz a parlament legnagyobb pozitívumának?

Azt, hogy demokratikus volt, s hogy az illetékes minisztériumok ígéretet tettek az egy éven belüli tájékoztatásra.

Az 1978-ban megrendezett ifjúsági parlament intézkedési tervébe foglaltakból meglehetősen kevés valósult meg. Mire számíthatunk a mostanival kapcsolatban?

Biztos vagyok abban, hogy a jelenlegi intézkedési terv jóval nagyobb százalékban fog megvalósulni. Olyan hozzáállás, mondhatnám, megértés volt tapasztalható az illetékes minisztériumok részéről, mely feltételezni engedi a mielőbbi megvalósítást. Korcsog András művelődési államtitkár fogalmazott így: „A parlament annyit ér, amennyit megvalósítunk belőle”. Mi is így gondoljuk!

G. B.